

P2024-01 Õhhtekeäsmõš

He'lsen gäärad šõddeem da škoultlem (KASKO) taimmsuârgga tuejee keâdda 2024 tuõdâš teättmoord. Teättmoord seu'rrjõssân suur meâr mätt'tõõtti da tuâjttuejee'ji teâd jouddu mu'rddi huõdðu. Lââ'ssen ne'ttruõkkâmsââ'jest ä'sškie'rjin le'jje järssi pannvuõiggsânji le'be vuõ'i'ggest gäärin ä'sšõõtti oummi, põrggsi da järssi õhttsažtuâjnni'kki teâd.

Teättmordd aa'lji njuhččmannu 2024 peä'lrää'jest, koon mâŋŋa kõrmmleei aa'lji kartteed siiskâžne'ttvuu'd paai'kid da veeideed piâssmõõžžâs jee'res serverid. Njuhččmannu looppâst mu'rddi kopiâ'sti ne'ttruõkkâmsââ'jest neellj vuâra õhtsõ'žže nu'tt kue'htt teratâäv teâdaid. Teättõõzzi taa'r'kid mie'rid le'be sii'skid jiâ pâsttam čio'l'gõgeed. Tu'tkõkummšest pue'tte arvõ'sse, koon mie'ldd kõrmmleei vuâžžai huõdðu nu'tt 750 000 ä'sškie'rjied, koin pie'kk sii'skee ä'rgõluândlaž persoonteâdaid.

Teättmordd juâtkkji kuu'kk, gu organisaatia ne'ttvallvmõš leäi vânnai jiâ-ga vuâmmšum i'lmmtõõzzid reägâsttâm ääi'jben. Gu teätt moordast ainsmõõvi, He'lsen gäärad alttii tâ'lles vaaldšummuš- da ko'rjjeemtâaimaid, koin kõrmmšummuš põ'stte ârstâ'tted.

Veeidas teättmeâr kopiâsttmõõžž vuei'tlvõ'stte kue'htt raajji; Teâttriâžldõ'kke pie'sse morddõõttâd vânnai â'lnnõnnum vpn-õlglõsõhttvuõttserver pãäi'k da ne'ttruõkkâmsââ'ji le'jje nãrrjam tãäu'jab ee'jj poddân jiânnai teâd. Vânnai â'lnnâânmõš vie'rren le'jje ouumaž- da organisaatiamuttâz, koon seu'rrjõssân va'steemvuõd õlmmnõ'vve pannčio'lgsõssân. Teättõõzzi nãrrje ne'ttruõkkâmsââ'ji, gu teättvaaldšummuš leäi vânnai jiâ-ga ruõkkâmsââ'ji âânmõõžžâst uvddum vuâ'ppõõzzi jäâ'kkummuž valvvâm.

Teättvaaldšummuš ko'lle määŋg lãä'jj da šio'ttõõzz, leša tõi tobdstemvuõtt tãimmjee'jin lij täujja vânnai. Lãä'jjšeâttmõš da vã'lddkãâddlaž vuâ'pstummuš lij vaiggãd čio'lgeed da pie'kken leãvvad. Jeâ'rmõssân kã'ddsektoore puõtlã'stte täujja jee'res ve'rgõnni'kki piijjãm õõlgtummuš, tâ'l ceãlavuõtt lij vaiggãd vaaldšed.

Teättmoord seu'rrjõssân suur meâr persoonteâdaid sii'skeei aunstõõzz jouddu kõrmmleei huõdðu. Teâdaid t vuãitt mã'ŋŋlubust ââ'nned hããitlaid õõlgtõõzzid, ouddmiãrkãn identitee'ttsuãlõõzzid da maannmõõžžid. Tu'tkõkeem poodd tõi jiâ vuâmmšam miãrkiid.

Teättmoord kiõrddi liã mãŋgg čue'd dohat. Tu'tkõkummuš čuã'jti, što juõ'kkka kiõrddi karttummuš leäi vã'žžlõs. Gäärad kããzzkõõzzãst áãrrai tuâjttuejee'ji vue'zzest õsttmõš o'nnsti puãrast, leša ouu'dab tuâjttuejee'ji da mätt'tõõtti de änn'jõõžž mätt'tõõtti õsttmõš leäi tã'st samai vã'žžlõs, jiâ-ga tõi-ni põrggãm tuejjeed.

Tu'tkõkummšest ou'dde nellj siãzztõõzz. Tõk puõtlã'stte vã'lddvue'zzest Valdiateä'gõgministeera, kãã'tt va'sttad tõi teãuddjummšest õhttsažtuãjast Vuõiggãdvuõttministeer, Jããttlõk- da saaggtem-ministeeria, Mätt'tõshalltõõzz da Kã'ddleettin.

1. Valdiateä'gõgministeria õhttsažtuãjast Vuõiggãdvuõttministeerian äã'n huõl, što õõlmãs vaaldšem teättvaaldšummuž kuõskki lãä'kkšeâttmõš õ'httesuãvtã'le da tõi valvvõš- da vuâ'pstemraajõõzz čio'lgte.
2. Valdiateä'gõgministeria õhttsažtuãjast Jããttlõk- da saaggtem-ministeeriain čio'l'gõge, mõõn-nalla õõlmãs vaaldšem teättstaavã'ni vuâmmšummuš vue'tte vã'lddkããddlãnji pue'reed da ainsmã'tted, što õõlmãs tãimmjee'jin liã ri'ttjeei odd teättstaavã'ni vuâmmšummuš da ko'rjjummuš.
3. Valdiateä'gõgministeria õhttsažtuãjast Mätt'tõshalltõõzzin äã'n huõl, što kãã'dd da gäärad õõudãsvẽ'kke teättmoordai saaggtummuš čio'lgãs da õsttãmnallšem vuâ'pstõõzzid, koon vie'kkõn kiõrddi vue'tte suejõõttãd teättmoord seu'rrjõõzzin da suejjeed jiiijãs persoonteãdeez
4. Valdiateä'gõgministeria õhttsažtuãjast Kã'ddleettin stããn koo'ddid kriittlaž teättstaavã'ni tobdstummuš da ko'rjjummuš de õõudãsvẽ'kk teättvaaldšummuž da teättstaavã'ni riskkvaaldšummuž.